Poëtae polono-latini. 1920.

Schonei Andreae: Palaemon seu Promnicum Crasinianum in tumultu bellico conservatum

Cracoviae typis Andr. Petricovii. 1589.

111

4617

PALÆMON, SEU PROMNICUM CRASINIANUM, IN TUMULTU BELLICO CONSERVATUM.

Ad Reuerend: D. Stanislaum Crasinium Archidiaconū Cracouiensem. etc. etc.

ANDREÆ SCHONEI Glogouien: publici in Academia Cracouiensi Professoris.

CRACOVIÆ,
Typis Andreę Petricouii. 1589.

STANISLAO CRASI-
NIO MOECENATI SVO.
Andreas Schoneus.

Viuis Crasini nobis, benefactaq; viuunt,
Incultum, at memorem, nunc Corydona cape.

PALÆMON,
SEV
PROMNICVM
CRASINIANVM,
IN TVMVLTV BEL-
LICO CONSERVATVM.

Meliboeus, Corydon.

QVid video? Promnicumnè? aut veſtigia fallunt Melib.
Deuia, & ignota deerro regione viaque?
Cuius agri hi pingues & culta noualia? cuius
Hæ ſaturæ pecudes? noua quę domus emicat illic?
Sed video ecce greges inter Corydona iacentem.
Dic quibus in terris? cuium pecus, aruaq; cuius?
Quid vis? fortè tibi caligant lumina Bacho, Coryd.
Aut lupulo, quaſi non hac ibas creber in vrbem,
Ipſe ego te toties vidi. tenet iſta PALÆMON
Prædia, PROMNICVM noſtri dixere priores.
Neſcio, quæ noſtros vlulabat fama per agros, Melib.
Omnia circà vrbem rura ignibus hauſta, caſaſque
Omnes in cinerem verſas, volucremque fauillam.

Vidimus ipſi etiam in cœlis incendia magna,
Flammarumq; procul longos ſplēdeſcere tractus.
Inſuper Agricolæ Cererem dixere capillis
Impexis, ſimilem bachanti erraſſe per agros,
Atquè impleſſe omnes lachrimoſis vocibus auras.

Coryd. Audieras & facta hæc ſunt; quis crederet ante?
Huc illuc oculos iacta, triſteſque ruinas
Aſpice, vbi ſtabant prius horrea, tecta, domuſque,
Nunc nihil eſt; ſqualent luctu, mœſtoq; vlulatu
Omnia. quis parcat lachrimis hæc talia cernens?
Illa vbi nunc trabibus conſtructa palatia pictis?
Illi vbi tot varijs halantes floribus horti?
Herbiſque ignotis, peregrinaque arbore pulcræ
Vrbis deliciæ? furor atque licentia ſæui
Militis, hæc fœdè turbarunt omnia. noſtro
Milite non vidi quicquam petulantius. ecce
Alta domus retrò, viſu pulcherrima quondam,
Quàm fœda apparet, triſtis ſine nomine moles,
Imbribus, & pluuijs, ventiſque obnoxia cunctis;
Illa Palæmonem magnum recreare ſolebat
Æſtate: eius ibi ſedes & regna fuere
Ruſtica: quò tota vrbs iuueneſq; ſeneſq; ruebant
Lucibus effuſi feſtis, Phœboque ſereno.

Melib. Sed quæ tanta fuit præſentis cauſa ſalutis,
Tela inter media, atque hoſtes, vicinaq; damna?

Ipſe

Ipse Deus Meliboee, & Heri nomenq; decusq;. Coryd.
Omnia seruarunt, quod non sperare licebat,
Nobis: salua domus, salui cum Coniuge nati
Dulces, salui horti, cumeræ, granaria, sepes:
Ecce greges ouium pingues, plenisque capellæ
Vberibus, lætæ en segetes & aratra, bouesque.
Ecquis herus vester, cui parcere nescius ipse Melib.
Mars parcit? nouitnè hominum discrimina miles?
Nā neq; nos, quamuis lōgè absumus vrbe, malorū
Exortes fuimus; quid sit bellum impium & hostis
Atrox, cum gemitu expertus; sensere rubentes
Isti oculi, pallorque oris: sensere perusta
Horrea, balantesque agni, rus denique totum.
Non illum nosti? fama super æthera notus, Coryd.
Hunc siluæ, lucique sacri, montesque loquuntur
Omnes, hunc arbusta sonant, fontesque lacusque.
Et quod mireris, tenet ille ingentia in vrbe
Tecta, domi templum est, fumantq; altaria semper,
Quæ nuper solido erexit de marmore: cuncta
Auro ibi & argento splendent, pictisque tapetis.
Sic habuit fratrem, cuius sacra tempora circùm,
Infula fulgebat, gemmis auroque decora,
Stultus ego, vt vidi lucem flammamque putabam.
Non illo inferior noster; nam nomina magna
Nescio; turba illum vocat Archidiaconū, agrestis,

Custodem atq; Decanũ alii, magnumq; Scholarũ
Dicunt patronũ: sunt qui quoq; Episcopũ eundem
Aut esse aut fore cõmemorant. Sed q̃d moror istos
Ignotos titulos; illum venerantur, honorant
Omnes, & primo solio dignantur vbique.
Hic quoq; amat nostrã, quamuis sit rustica, Musã,
Sæpeque coram illo calamos inflamus agrestes.
Ipse etiam in siluis imitatur Pana canendo,
Et leges & iura sonat, charamque Deorum
Progeniem Astræam diuino carmine dicit,
Discordes animos, aduersaque pectora mulcens.
Melib. Fortè quoq; ille tenet villas, & prædia bina
Non procul à nobis; illis felicibus aruis,
Semper vbi Agricolæ, fœcundis horrea complent
Messibus, & lætas pascunt armenta per herbas.
Assiduè surgunt illic noua tecta, domusque,
Diruta cum stabulis, antiqua mapalia cuncta,
Vrbem fortè nouam statuet: viuaria lambunt
Vndique agros, vix tot vehit ingens vistula pisces.
Coryd. Aut dõini haud similes vestri, dic obsecro quales?
Cur properas, nondũ redeunt ad mulctra capellæ.
Melib. Quantũ humiles inter salices, altè emicat ilex,
Quantum agni cedunt tauris & matribus hœdi,
Tantũ inter proceres effert sublime PALÆMON
Os humerosque, illique omnes me iudice cedunt.
At nostri

At nostri quales; rigida nos compede stringunt,
Seruitioque premunt duro, sæuisque rapinis,
Non secus ac si hostes essent, Mosciq; Getæque,
Expilant miseros, spoliantq; vorantq; necantque.
Haud opibus tamen immensis & diuite crescunt
Censu: nuda illos æquè vt nos, vexat egestas.
In tenues abeunt ventos, nubesque fugaces
Cuncta Deo irato; vel enim luxuque feraque
Ingluuie rem omnem perdũt, vel perfidũ & audax
Agmen seruorum manibus furatur auaris.
Non tecta instaurant, veteri collapsa ruina,
Omnia fœda iacent, multùm nocitura nepoti:
Consumunt nondum sata arataque, spesq; futuras
Vendunt, decipiunt alios, artesque dolosque
Nectunt innumeros, fuluo potiantur vt auro,
Thesaurosque ima moueant tellure repostos.

Coryd. Ergo tuũ semper tollemus ad astra PALÆMON
Nomen, & in cœlos pariter tendemus vtrasque
Palmas, vt longos numeres feliciter annos.
Ecce tuis aris violasque rosasque quotannis
Ipse feram, spargamq; alijs beneolentibus herbis,
Addam pruna, pyra atque nuces & mitia poma.
Namque alij plenis vicini ab ouilibus agnos
Crescentesque ferent vitulos, taurosq; litabunt.
Hæc tibi semper erunt, dum ferro scindet arator

Terram, dum ſalices carpent frondeſq; capellæ.
Vtq; STANISLAO, tibi ſic pia vota feramus
Poſt tua fata vtinam, ſiſque omnibus alter ab illo.
Melib. O ſi vnus veſtri gregis eſſem; mallem ego vobis
Paſcere oues cuſtos alienas, falceque dura,
Sole ſub ardenti flauas ſuccidere ariſtas,
Quàm proprias alibi ſegetes curare, pecuſque.
Hîc ego vobiſcum dulci conſumerer æuo,
Nec mihi triſte foret pallenti occumbere morti.
Iam mihi per ſaltus videor, per prata, per hortos,
Perque greges veſtros, properatis paſsibus ire.
Omnia vendam ergò, cùm rus ex vrbe redibo,
Inq; tuos migrabo agros, fundumq; PALÆMON.